

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Tamás - Dr. Gyüre Ügyvédi Iroda (felperesi képviselő címe; ügyintéző: dr. Tamás Ildikó ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Zilahy Ügyvédi Iroda (alperesi képviselő címe, ügyintéző: dr. Zilahy Gábor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. február 17. napján meghozott 24.P.22.368/2008/14. szám alatti ítélete ellen a felperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 62.500 (hatvankettőezer-ötszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes annak megállapítása iránt terjesztett elő keresetet, hogy a 2007. március 13-i keltezésű közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozata érvénytelen, és készfizető kezességként nem tartozik az alperesnek.

Előadta, hogy szabadalmaztatott találmánya, egy speciális szélmotor megvalósítása céljából az alperes részvételével megalapította a J... Kft-t. A cégalapításhoz szükséges 3.000.000 forint összegű törzstőkét, majd ezután 17.000.000 forint tagi kölcsönt az alperes biztosított a kft. részére. Az alperes kérésére 2007. március 13-án a kft. ügyvezetőjeként közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett, amit akkor nem olvasott el. Részletesen csak 2007. október elején tanulmányozta át az iratot és akkor észlelte, hogy abban készfizető kezességet

vállalt a kft. 20.000.000 forint összegű elismert tartozásáért, amennyiben a kft. az okiratban meghatározott határidőben nem teljesít az alperes felé. Ez a kötelezettségvállalás azonban ellentétes volt valódi akaratával, ami arra irányult, hogy készfizető kezességet akkor vállal, ha a kft. jogutódlás nélkül megszűnik, és emiatt a szabadalom kft. által történő megvalósítása végérvényesen ellehetetlenül.

Érvelése szerint tartozáselismerő nyilatkozata (és a benne foglalt kezességvállalás) a Ptk. 210. § (1) bekezdésén alapuló megtámadása következtében érvénytelen, mivel tévedett nyilatkozata tartalmában: úgy hitte, abban az esetben vállal készfizető kezességet, ha 2007. június 30-ig neki felróható okból nem sikerül a találmány elkészítése, illetve értékesítése.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Megerősítette, hogy a 20.000.000 forintot azért bocsátotta a kft. rendelkezésére, hogy a szélmotor bemutató példánya elkészüljön, amire azonban nem került sor. Szerette volna visszakapni a 20.000.000 forintot, amiből a kft. számláján még megvolt 10.800.000 forint akkor, amikor a közjegyzői okirat elkészült. Az okirat tartalmáról nem volt vita közöttük, az abban vállalt fizetési határidőt a felperes határozta meg, és szóba sem került, hogy csak akkor fizet, ha a cég működése felróható magatartása miatt ellehetetlenül. Hangsúlyozta, hogy nem ismerte a felperes akkori jövedelmi és vagyoni viszonyait.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 300.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt 900.000 forint kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet jogi indokolása szerint a Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében a felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy a perbeli 2007. március 13-i tartozáselismeréskor tévedésben volt, és ezt a tévedését az alperes okozta vagy felismerhette. A bizonyítás sikertelen maradt, ugyanis a tanúvallomások nem támasztották alá azt a felperesi állítást, hogy személyében készfizető kezességet csak azzal a kikötéssel vállalt, ha a szabadalom megvalósítása neki felróhatóan 2007. június 30-áig, illetve véglegesen ellehetetlenül. A bizonyítottság hiányát a felperes hátrányára értékelve keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes jelentett be fellebbezést, amelyben az ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte.

Vélekedése szerint az elsőfokú bíróság helytelenül állapította meg, hogy őt terhelte annak bizonyítása, miszerint tévedését az alperes okozta vagy felismerhette. A megtámadott jogügylet ugyanis nem kétoldalú szerződés, hanem olyan egyoldalú jognyilatkozat, amelynek az alperes nem volt az alanya. Ezért azt kellett bizonyítania, hogy a tartozás elismerésekor ténybeli tévedésben volt, aminek eleget tett. Az alperes által is ismert akkori jövedelmi és vagyoni viszonyai kizárták, hogy a társaság tartozásáért készfizető kezességet vállaljon, hiszen a közjegyzői okiratban megjelölt 20.000.000 forintnak még a töredékével sem rendelkezett, és nem volt arra reális esélye, hogy hasonló nagyságrendű összeghez hozzájusson. Erre figyelemmel az alperes nyilvánvalóan anyagi haszonszerzés céljából íratta vele alá

a közjegyzői okiratot, amellyel a szélmotor elkészítésének költségein felül ráhárította a közösen alapított kft. működési és járulékos költségeit is. Éppen ezért a készfizető kezesség feltétel nélküli vállalása ellentétes volt valódi akaratával.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme helyes indokaira tekintettel az elsőfokú bíróság döntésének helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ezért azt az ítéletábra teljes terjedelmében felülbírálta.

A felperes fellebbezése alaptalan.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállást az ítéletábra a fellebbezés elbírálása során jelentőséghez jutó következő ténnyel egészítette ki:

A perbeli közjegyzői okirat alapján elrendelt bírósági végrehajtás megszüntetése iránt a felperes pert indított, amely jelenleg is folyamatban van a Ny... Városi Bíróság előtt.

Az így kiegészített tényállásra figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, de annak indokait nem osztotta.

A felperes jelen perben megállapításra irányuló keresetet terjesztett elő, amelyben közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozata érvénytelenségének és annak megállapítását kérte, hogy nem terheli készfizető kezességi kötelezettség az alperes felé. A megállapítások jogkövetkezményeinek levonására, illetve azok alkalmazására nem tartott igényt.

A Pp. 123. §-a szerint megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejáratának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

Az idézett törvényi rendelkezés szerint megállapítási kereset indítására két feltétel együttes teljesülése esetén nyílik eljárási lehetőség: ha a felperes jogvédelme indokolja és teljesítés nem kérhető. E feltételek bármelyikének hiánya önmagában is meggátolja a megállapítási kereset teljesíthetőségét.

A felek közötti jogviszony jellegéből adódóan lehetőség van az érvénytelenség következményeinek alkalmazására, azaz teljesítésre irányuló kereset előterjesztésére. A felperes ezt lényegében - a másodfokú tárgyaláson előadottak szerint - meg is tette a Ny...Városi Bíróság előtt folyamatban lévő perben, amelyben a közjegyzői okiratba foglalt készfizető kezesség-vállalási jognyilatkozata alapján elrendelt bírósági végrehajtás megszüntetését kérte. Az e perben kért megállapítások a végrehajtási perben érvényesített teljesítésre irányuló kereset jogalapjául szolgálnak. A két kérdés két perben történő elbírálására nincs lehetőség. Nem lehet ugyanis egymástól elkülönülten megítélni, hogy eredményes-e a

végrehajtás megszüntetése iránt kereset és hogy fennáll-e a jogalapja. A jogalap vizsgálata után ugyanabban a perben kell döntést hozni a teljesítési keresetről.

Az előzőeken kívül a megállapítási keresethez a felperes jogvédelmi szükséglete is hiányzik, mivel jogai alperessel szemben történő megóvása végett már megindította a végrehajtási pert.

A kifejtettek szerint a megállapítási keresetnek egyik konjunktív feltétele sem teljesült, ezért a kereset érdemi elbírálására nem volt lehetőség. A jelen perben felhozottakkal a felperes a Pp. 366. §-a szerint általa megindított végrehajtási perben érvelhet. A Pp. 369. § a) pontja értelmében ugyanis abban a perben dönt a bíróság arról, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen létrejött-e. A jogalap vizsgálata során - erre való hivatkozás esetén - ott juthatnak jelentőséghez a felperesi kezesség-vállalás körülményei.

Az előzőekben kifejtett módosított indokolással a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Pp. 239. §-a értelmében alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest kötelezte az alperes részére jogi képviselete ellátásáért járó, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) és (6) bekezdései szerint a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban álló díj mint másodfokú perköltség megfizetésére.

A felperes teljes személyes költségmentességére figyelemmel a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2010. október 1.

. Szabó Klára s. k.
a tanács elnöke

. Csordás Csilla s. k., Sándor Ottó s. k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: